

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ” бр. 58/00, 44/02 и 82/08) и член 25 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ” бр. 103/08), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот *турски јазик* за VII одделение на основното осумгодишно образование, односно за VIII одделение за деветгодишното основно образование.

**ÖĞRETİM
PROGRAMI**

**MAKEDONYA EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU**

TÜRKÇE

ÜSKÜP, KASIM 2008

**DOKUZYILLIK
İLKÖĞRETİM**

ЗАБЕЛЕШКА:

Согласно динамиката за воведување на деветгодишното основно воспитание и образование наставната програма за учениците во VII одделение на осумгодишното основно училиште од учебната 2009/10 година е еквивалентна на наставната програма за VIII одделение на деветгодишното основно училиште.

1. GİRİŞ

Türkçe öğretim dersi, öğrencinin milli benliğidir ve anadili Türkçe eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Türkçe edebî dilinin öğrenciler tarafından öğrenilip kullanılması demek, okuduğu her metin ve konuların (edebiyat ve medya kültüründen) anlamayabilme, içindeki olayları kavrayabilme , yorumlayabilme, ifade edebilme vb. açısından olan katkısı yanısıra, öğrencilerde edebî yaratıcılık, okuma ve kendi kendini eğitime becerilerin gelişmesinde de katkıda bulunmaktadır.

Bilginin hızla yenilenerek üretildiği çağımızda birey ve toplumun geleceği, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi, **bilgiyi ezberlemeyi değil, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi** gerektirmektedir.

Günümüzde hızla gelişen bilim ve teknoloji, eğitimin her alanını etkilemekte ve özellikle eğitim yaklaşımlarında köklü değişimleri zorunlu kılmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı bilgi ve teknoloji çağında, çoklu zekâ ve yapılandırıcı eğitim yaklaşımları ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlarla eğitim sürecinde, öğretmen merkezli anlayışla öğrencinin davranışını değiştirmek yerine; öğrenci merkezli anlayışla öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirmeye ve bilgiyi yapılandırmaya ağırlık verilmektedir.

Bu gelişim sürecinde öğrencilerin;

- **Anlama, sıralama, sınıflandırma, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme,**
- **Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihninde yapılandırma,**
- **Kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla işbirliği yapma, tartışma, problem çözme, ortak karar verme ve girişimcilik**

gibi çeşitli **zihinsel ve temel becerileri kazanmaları** beklenmektedir. Bu becerilerin kazanılması ve geliştirilmesi, öğrencilerin dili doğru ve etkili kullanmalarına bağlıdır.

Öğrencilerin iletişim kurmaları, bilgi edinmeleri, öğrenmeleri ve kendilerini her yönden geliştirmelerinde dilin önemli bir yeri bulunmaktadır. Dil, öğrencilerin çevrelerindeki olayları sorgulayarak karar vermesine, farklı açılardan bakarak olayları değerlendirmesine, sosyalleşmesine ve çağdaşlaşmasına büyük katkı sağlamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili temel dil becerilerini kazanmaları gerekmektedir. Dil gelişim sürecinde, bu öğrenme alanları karşılıklı olarak birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır. Dolayısıyla söz konusu öğrenme alanları Türkçe öğretiminde bir bütün olarak ele alınmaktadır.

Günümüzde Türkçe öğretimi; sadece dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili dil becerilerinin geliştirilmesi değil, aynı zamanda metinler arası düşünme, anlama, sıralama, sınıflandırma, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez

yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerileri de geliştirme olarak anlaşılmaktadır. Böylece Türkçe dersi öğretiminde öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirme ön plana çıkmaktadır. Bunlara ek olarak iletişim kurma, çağdaş toplumun gereklerini yerine getirme, bilinçli kararlar verme, öğrenmeyi sürdürme gibi temel becerilere de ağırlık verilmektedir. Bu anlayıştan hareketle, öğrencilerin hayat boyu kullanacakları bilgi ve becerileri edinmeleri beklenmektedir.

TÜRKÇE PROGRAMININ STATÜSÜ VE OKUMA YILINDAKİ İÇERİKLERİNİN DAĞILIMI

- Dersin Statüsü: **Zorunlu Ders**
- Ders Saatleri: Haftada: 4 **Ders**, Yılda; **144 Ders**

PROGRAMIN YAPISI

Türkçe VII.-IX. sınıf Öğretim Programı'nın yapısı;

Birinci bölümde: VII.-IX. Sınıf Dönemi Türkçe Öğretim Programının genel amaçları, VII. sınıfın genel amaçları, VIII. sınıftaki kazanımları, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler ve açıklamalardan oluşmaktadır.

İkinci bölümde: Programla ilgili didaktik öneriler (yönerge), öğrenci bilgi becerilerin ölçme değerlendirilmesi, eğitim programının standartları, öğretim kadrosu ile ilgili normatif, beklenen sonuçlar.

2. VII-IX SINIF DÖNEMİ TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMININ GENEL AMAÇLARI:

Türkçe öğretiminin amacı, Makedonya'daki Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olup öğrencilerin:

- Türkçenin tarihi geçmişi ile ilgili ilgi göstermek;
- Sesbilgisinden (fonetik), biçimbilimi (morfoloji), sözdizimi (sentaks) ile ilgili temel bilgileri kavrayabilmeleri ve sözlü ile yazılı ifadelerde kullanabilmek;
- Kelimelerin sözlük ile dilbilgisi arasındaki farkı yapabilmek;
- Yeni sözcüğü (deyim, ifade, neologizm) tanıyabilmeli ve anlamını açıklayabilmek;
- İmlâ kurallarını doğru kullanmak;
- Bir edebî eseri yorumlayabilmek/açıklayabilmek;
- Lirik, epik ve tiyatro eserleri arasındaki farkı kavrayabilmek;
- Değişik tür eserlerin (bütün, baştan sonuna) okunmasını sağlamak;
- Okunulan edebî, bilimsel vb. metin ve eserlere karşı daha eleştirel ve yapıcı olmalarını yeteneklendirmek;
- Yazılı ifadede vurgu, öğrenciler bu dönemde daha yaratıcı olmaları ve yazmaları gerek;
- Edebî, sahne, film, televizyon ve kitle iletişim araçlarından izlenen diğer eserleri (yapıtları) yorumlayabilmek ve değerlendirebilmek;
- Diğer öğretim alanlardaki konularla özellikle sanat alanları-resim, müzik, film, tiyatro vb. öğretim alanların konuları ile kıyaslama yapabilmek;
- İnternet yoluyla ulaştıkları bilgileri kullanabilmeleri için yeteneklendirmek.

3. VIII. SINIF TÜRKÇE ÖĞRETİM DERSİNİN GELİŞİM AMAÇLARI

Öğrenci:

- Türkçenin zenginleşme yollarını kavrayabilmeli;
- Hece ve hecenin özelliklerini kavrayabilme;
- Kelime ve kelime özelliklerini kavrayabilme;
- Eylemlerin anlam özelliklerini kavrayabilme;
- Yapılarına göre eylemleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler) kullanabilmeli;
- Birleşik eylemleri kavrayabilme ve kullanabilmeli;
- Çatılarına göre eylemleri kavrama ve uygulayabilmi;
- Nesnelere ve öznelerine göre eylem çatılarını kavrayabilme ve kullanabilmeli;
- Fiilimsiler ile ilgili bilgi kuralları kavrama ve uygulayabilme;
- Cümlenin öğelerini (özne, yüklem ve tümleçler) öğrenme ve kavrayabilme,
- Cümlenin yardımcı öğelerini (tümleç türlerini) kavrayabilme;
- Kuruluşuna göre cümle çeşitlerini kullanabilmeli;
- Temel dil becerilerinden yazmayı ve onun özelliklerini geliştirebilmeli;
- İmla kurallarını uygulayabilme (Yazım ve noktalama işaretleri kurallarını uygulayabilme)
- Sözlü ve yazılı ifade edebilme becerisini geliştirebilmeli;
- Edebî türlerini ve onların özelliklerini kavrayabilmeli;
- Bir romanı yorumlayabilmeli;
- Bilimsel teknolojiden yararlanabilmeli.
- Yazma kurallarını uygulayabilmeli;
- İmlâ kurallarını uygulayabilmeli (Yazım ve noktalama işaretleri kurallarını uygulayabilmeli);

4. TÜRKÇE DERSİ VIII. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI

T Ü R K Ç E			
Öğrenme Alanı: İLETİŞİM (15 Ders saati)			
AMAÇLAR	İÇERİK	Kavramlar	METOD VE ETKİNLİKLER
Dinleme kurallarını uygulayabilme.	• Dinleme amacını belirleme. • Dinleme amacına uygun yöntem belirleme. • Konuşmacının sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinleme. • Başkalarını rahatsız etmeden dinleme. • Dinlenenle ilgili soru sormak için uygun zamanda söz alma. • Dinleme yöntem ve tekniklerini kullanır.		○ Dinleme etkinlikleri 8.sınıf öğrencilerinin dikkat süresinin en fazla 15-20 dakika olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. ○ Her dinleme etkinliği belirli bir yöntem ve tekniğe göre yapılmalıdır. ○ Öğrencilerden dinleme sırasında kullanabilecekleri, kendilerine en uygun yöntemi (not alma, görselleştirme, soru sorma vb.) belirlemeleri istenir. Etkinlik: “Grup Tartışması” öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup bir sorunu belirleyerek tartışır. Tartışma sırasında grup üyeleri dinlediklerinden hareketle konuşma yapma etkinliği yaptırılır. ○ Dinleyeceği konuyla ilgili bilgi toplaması, merak ettikleriyle ilgili sorular hazırlaması, not almak için gerekli araçları hazırlanması.
Dinlediğini anlayabilme, çözümleyebilme ve değerlendirebilme.	• Dinlediklerinde vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat etme. • Dinlediklerindeki anahtar kelimeleri fark eder, konusunu belirler ve ana fikrini/ana duygusunu belirleme. • Dinlediklerinde olay, yer, zaman, şahıs, varlık ile ilgili unsurları belirleme. • Dinlediklerinde sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkilerini belirleme. • Dinlediklerinde kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. • Dinlediklerine ilişkin sorular oluşturma ve sorulara cevap verme. • Dinlediğine ilişkin karşılaştırma yapma. • İpuçlarından hareketle dinlediklerine yönelik tahminlerde bulunur. • Dinlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamları araştırma. • Dinlediklerinde dil, ifade ve bilgi yanlışlıklarını belirleme. • Dinlediklerinin öncesi ve sonrasına ait kurgular	Telaffuz Ana duygu Amaç-sonuç Varlık Beden dili	• Dinlenenin anlama, çözümleme ve değerlendirmeye yönelik kazanımların gerçekleşmesinde dinleme materyallerinden yararlanır. • Dinlediklerinde, “benim düşünceme göre, bence, bana göre vb.” ile başlayan ifadelerle, bilimsel verilere dayanan, herkes tarafından kabul gören ve kişiden kişiye değişmeyen ifadeleri ayırabilir. • Dinlediklerinde geçen nesne, kişi, olay, yer vb. arasında karşılaştırma yapma etkinliği yaptırılır. • Dinlerken sürece katılması soru sorması, açıklama yapması istenir. • Verilen örneklerden hareketle öğrencilerin “gerçek, mecaz, anlam ile terim anlamını kavramaları sağlanır. • Ana fikir/ana duygu bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir. • Doğrudan söylenmeyen yargılar bulunur. Etkinlik: “Beğendim çünkü”, dinlenende geçen kelimeler eş, yakın ve zıt anlamıyla eşleştirme etkinliği yaptırılır. “Sorulara yönelik dinleme” öğrenciler, dinlenecekler için hazırlanan sorular, daha önceden oluşturulan gruplara dağıtılır. Dinleme, sorulara cevap aramaya yönelik yapılır. • Dil ve anlatım açısından değerlendirme çalışmaları etkinlikler aracılığıyla yaptırılır.

		yapma. • Dinlediklerinin başlığı, adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. • Dinledikleri ile ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verme ve karşılaştırma. • Dinlediği kişi, konu ya da metnin yazarı/şairi hakkında bilgi edinme. • Dinlediklerinde “ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim” (5N 1K) sorularına cevap arama. • Dinlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirme. • Dinlediklerini içerik yönünden değerlendirme. • Beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirme.		• Dinlediklerini değerlendirmeye kazanımların değerlendirilmesinde; açık uçlu, kısa cevaplı, doldurmalı sorular, çalışma kâğıtları, performans değerlendirme formları, gözlem formları değerlendirilir. Etkinlik: “Bir de Bana Sor”, öğretmenle birlikte dinlenenleri değerlendirme ölçütleri belirlenir. Sınıfta bir metin okunur. Dinlenen bu metinle ilgili olarak bir öğrenci röportaj yapma görevini üstlenir. Sınıfta bir mikrofonla dolaşarak dinlenenlerle ilgili ölçütlere dayalı olarak öğrencilerin görüşlerini sorar. Öğrenciler görüşlerini söyledikten sonra sınıftaki diğer öğrencilerden bu görüşe katılıp katılmadıklarını belirtmeleri istenir.
	Tür, yöntem ve tekniklere uygun dinleyebilme. Etkili dinleme alışkanlığı kazanabilme ve söz varlığını zenginleştirebilme.	• Katılımlı ve sorgulayarak dinleme. • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici olarak katılma. • Seçici dinleme. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılma. • Çok yönlü iletişim araçlarına ilgi, istek ve ihtiyaçlara uygun olanları takip etme. • Grup konuşmalarını ve tartışmalarını dinleme. • Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrama. • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıtmacıları ezbere kullanma. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberleme. • Dinlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.	Katılım Sanat Bilim İletişim Yanıtmaca	• Öğrenciye bir araştırma konusu verilerek konuyla ilgili bilgi toplaması, görseller hazırlaması ve dinleme denemeleri yapması istenir. • Okul dışında dinlenerek kazanılan bilgiler sınıfta paylaşılır. • Dinlerken sürece katılması, soru sorması, açıklama yapılma, etkinliği yaptırılır. • Dinlerken işaret, sembol kullanarak, kısaltma yaparak veya yazarak not alma etkinliği yaptırılır. • Televizyondan ve radyodan dinlenen güncel haberlerin anlatılma, etkinliği yaptırılır. • Söz varlığını zenginleştirme çalışmalarında Türkçe sözlük, atasözleri ve deyimler, terimler sözlüğünden yararlanır. • Eş anlamlık, yakın anlamlık, karşıt anlamlık, eş seslilik ilişkileri üzerinde durulur. Etkinlik: “Gruplama” öğrencilerde “sandale, gemi, feribot” gibi aynı kavram alanına giren kelimeler verilir. Bu kelimelerin ortak ve birbirinden farklı yönlerin belirleyerek kelimeleri tanımlamaları istenir. “Yenilerini Ekledim” Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba dinleyerek ezberlemeleri için şiir, mani, tekerleme türlerinden biri verilir. Her gruptan bir öğrenci, seçilen şiiri arkadaşlarına belirlenen süre içerisinde tekrarlayarak okuma etkinliği yaptırılır.

KONUŞMA	Konuşma kurallarını uygulayabilme.	• Konuşmak için hazırlık yapama. • Konuşmaya uygun ifadelerle başlama ve konuşma sırasında uygun hitap ifadelerini kullanma. • Bulunduğu ortama uygun konuşma yapma. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma. • Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. • Olayları ve bilgileri sıraya koyma ve tekrara düşmeden konuşma. • Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini kurma. • Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.	Hitap Nezaket	• Öğrenciye bir araştırma konusu verilerek konuyla ilgili bilgi toplaması, görseller hazırlaması ve konuşma denemeleri yapması istenir. • Öğrenciden “Ne hakkında konuşacaksınız?”, “Bize neler anlatmayı düşünüyorsunuz?” gibi soruları sorularak konuşma amacını belirlemesi sağlanır. • Duraklamaların, gereksiz kelime kullanımının ve ses tekrarlarının olmadığı, vurgu ve tonlamalara dikkat ederek konuşma etkinliği yaptırılır. Etkinlik:
	Kendini sözlü ifade ederek konuşmaya katılabilme ve kendi konuşmasını değerlendirebilme.	• Kendine güvenerek konuşma. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade etme. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorma. • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri konuşmalarında kullanma. • Konuşmasında olayları oluş sırasına göre anlatma. • Dinleyici grubunun ve bulunduğu ortamı dikkate alarak konuşma yapma. • Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. • Konuşmasını dil, anlatım ve sunum tekniği yönünden değerlendirir.	Güven Oluş sırası Sunum	• Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini serbestçe ifade edebilmeleri için uygun ortam oluşturulur. • Öz güven ve cesareti olmayan öğrencilere konuşma etkinliklerinde özellikle görev verilir. • Konuşmaları sırasında bu öğrenciler cesaretlenir. • Konuşma hataları uygun bir zamanda ve uygun bir dille belirtilir. Etkinlik: “Bir Kuş Olsaydım” öğrenciler kendilerini bir kuş olarak hayal ederler. Nereye ve kimin yanına gitmek istediklerini sebepleriyle anlatılır. “Ben Olsaydım...” kalıp ifadesinden yola çıkılarak duygu ve düşünceler yazılır. • Kendi konuşmasını değerlendirmeye ilgili kazanımların değerlendirilmesinde; açık uçlu, kısa cevaplı, doldurmalı sorular, çalışma kâğıtları, performans değerlendirme formları, gözlem formları değerlendirilir.

Hazırlıklı konuşmalar yapabilmek.	• Konuşma konusu hakkında araştırma yapma ve konuşma metni hazırlama. • Konuşmasında ana fikrini vurgulayarak konuşma ve konuşmasını ana fikir etrafında planlama. • Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanma. • Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapma. • Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir. • Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanma.	Görsel-İşitsel	• Tanımlama, betimleme, örnekleme, karşılaştırma, benzetme ve sayısal verilerden yararlanılarak ana fikir desteklenir. • Her konuşma etkinliği belirli bir yöntem ve tekniğe göre yapılır. • Her etkinliğin ise farklı bir yöntemle yapılmasına özen gösterilmelidir. • Konuşma öncesinde, konunun geçmişi, konuşma sırasında nelere değinileceği dinleyicilere açıklanır. Etkinlik: “Çapraz Sorgu” Bir konu seçilir. Üç kişilik gruplara ayrılan öğrencilerden ikisi konu ile ilgili sorular sorarken üçüncü öğrenci soruları cevaplandırır. “Tartışma” öğrenciler gruplara ayrılır. Gruplar, kura ile belirlenen konulara hazırlanarak tartışma etkinliği yaptırılır.
Tür, yöntem ve tekniklere uygun konuşabilmek. Sesini ve beden dilini etkili kullanabilmek.	• Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara uygun konuşma. • Topluluk önünde konuşma. • Masal, hikâye, fıkra veya film tekniğine uygun anlatma. • Üstlendiği role uygun konuşma. • Konuşurken nefesini ayarlama. • İşitilebilir bir sesle konuşma. • Kelimeleri doğru telaffuz eder, uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapma. • Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat etme. • Canlandırmada, sesini varlık ve kahramanları çığırıştırarak şekilde kullanma. • Dinleyicilerle göz teması kurma.		• Masal, fıkra anlatmaları istenir. • Belirlenen bir konu hakkında tartışma yaptırılır. • Bir konuyla ilgili gazete, dergi, ansiklopedi ve buna benzer kaynaklardan bilgi toplayarak, sınıfta paylaşımları istenir. • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. Etkinlik: “Bana bir Masal Anlat” Masal okuma ve anlatma yarışması düzenlenir. • Sesini ve beden dilini etkili kullanmayla ilgili kazanımların değerlendirilmesi yaptırılır.

ÖĞRENME Alanı: DİL - (15 Ders saati)

AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
1. DİLBİLGİSİ			
Ses bilgisinden: Ses, harf, hece ve kelimenin özelliklerini kavrayabilme Hece ve hecenin özelliklerini kavrayabilme. Dilimizin zenginleşme yollarını kavrayabilmeli.	Ses ve ses özelliklerini doğru kullanma Ses uyumlarını doğru olarak (kurallı) kullanma Hece ve hecenin özellikleri Açık hece Kapalı hece Türkçenin zenginleşme yollarını öğrenme.	Diftong Kaynaştırma harfleri Hece düşmesi Büyük Ünlü Uyumu Küçük Ünlü Uyumu Hece Derleme Tarama Türetme Birleştirme	Ses olay ve özelliklerle ilgili etkinlikler yaptırılır. Kelimelerde hece sayısını ünlü harf sayısına göre belirleme etkinliği yaptırılır. Dilimizin zenginleşme yollarını kavrayabilmek için etkinlikler yaptırılır.
2.KELİME ÇEŞİTLERİ			
Yapı bakımından adları kavrama ve doğru kullanabilmeli.	Basit adları tanıma Türemiş adları tanıma Birleşik adları tanıma	Basit ad Türemiş ad Birleşik ad	Yapı bakımından adları ayırt edilmesi ile ilgili etkinlikler yaptırılır.
Yapı bakımından ön adları (sıfatları) kavrama ve doğru kullanabilmeli.	Basit ön adları tanıma Türemiş ön adları tanıma Birleşik ön adlar	Basit ön ad Türemiş ön ad Birleşik ön ad	Verilen boşluklara yapı bakımından uygun ön adların yazılma etkinliği yaptırılır.
Eylemlerin anlam özelliklerini kavrayabilme. Yapılarına göre eylemleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler) kullanabilmeli. Birleşik eylemleri kavrayabilme ve	Eylem olan sözcükleri kavrama. Basit eylemleri tanıma Türemiş eylemleri tanıma Birleşik eylemleri tanıma Yardımcı eylemlerle birleşik eylemleri tanıma. Kurallı birleşik eylemleri (yeterlik, tezlik ve sürerlik eylemlerini) tanıma.	İş, hareket, oluş Basit eylemler Türemiş eylemler Birleşik eylemler Yardımcı eylemler (et-, ol-, eyle, kıl-, buyur-)	Tümcede iş, hareket, oluş bildiren kelimelerle etkinlikler yaptırılır. Verilen boşluklara yapı bakımından uygun olan eylemlerin yazılma etkinliği yaptırılır. Basit, türemiş ve birleşik eylemleriyle ilgili etkinlikler yaptırılır. Yardımcı eylemlerle ilgili etkinlikler yaptırılır. Yeterlik, tezlik ve sürerlik eylemleriyle ilgili etkinlikler

kullanabilmeli.	• Deyim halindeki birleşik eylemleri tanıma.	Yeterlik eylemleri Tezlik eylemleri Sürerlik eylemleri Deyim halindeki eylemler	yaptırılır. • Deyim halindeki eylemlerle etkinlikler yaptırılır.
Çatılarına göre eylemleri kavrama ve uygulayabilme. Nesnelerine ve öznelerine göre eylem çatılarını kavrayabilme ve kullanabilmeli. Fiilimsiler ile ilgili bilgi kuralları kavrama ve uygulamabilmeli.	• Çatılarına göre eylemleri tanıma. • Nesnelere göre eylemleri (geçişli, geçişsiz, oldurgan ve ettirgen eylem) tanıma. • Öznelerine göre eylemleri (etken, edilgen, dönüşlü, işteş eylem) tanıma. • Eylemsiler ve türlerini tanıma.	Eylem çatıları Nesnelerine göre (geçişli, geçişsiz, oldurgan, ettirgen eylem) eylemler Öznelerine göre (etken, edilgen, dönüşlü, işteş eylem) eylemler Eylemsiler Ad eylem Sıfat eylem Bağ eylem	• Eylem çatılarıyla ilgili etkinlikler yaptırılır. • Nesnelere ve öznelerine göre eylem çatılarıyla ilgili etkinlikler yaptırılır. • Cümlede eylemsilerin kullanılma etkinlikleri yaptırılır.
Yapısına göre belirteçleri tanıma ve kullanabilmeli. İlgeç (edat), bağlaç ve ünlem olan kelime ve kelime gruplarını tanıyabilme, cümlede ayırt edebilme ve adlandırabilme. Cümle bilgisi. Cümlenin öğelerini (özne, yüklem ve tümleçler) öğrenme ve kavrayabilme.	Belirteçler • Basit belirteçler • Türemiş belirteçler • Birleşik veya gruplaşmış belirteçler • İlgeçleri tanıma. • Bağlaçları tanıma. • Ünlemleri tanıma • Cümle nedir • Cümlenin özelliklerini bilme. • Cümle ile ilgili yazım kurallarını öğrenme. • Yüklem	Belirteçler Basit belirteç Türemiş belirteç Birleşik veya gruplaşmış belirteç İlgeç Bağlaç Ünlem Cümle Yüklem Özne Tümleçler	• Belirteç ile ilgili uygulama alıştırmaları yaptırılır. • İlgeç, bağlaç ve ünlem olan kelimeler ile uygulama alıştırmaları yaptırılır. • Cümlede öğeleri bulabilme etkinliği yaptırılır.

Cümlelerin yardımcı öğelerini (tümleç türlerini) kavrayabilme. Kuruluşuna göre cümle çeşitlerini kullanabilme.	• Özne • Tümleçler • Tümleçler ve tümleç türlerini (nesne, dolaylı, belirteçli tümleç) bilme. • Kurallı ve devrik cümleyi bilme.	Nesne (Düz tümleç) Dolaylı tümleç Belirteçli tümleç Kurallı tümce Devrik tümce	• Cümlede sorular sorularak yer (nereye, nereden-den, kim, kime, -de,-den); • Zaman (ne zaman, hangi gün); sebep (niçin, neden) tümleçlerini ne, neyi soruları sorularak nesneyi bulmak etkinliği yaptırılır. • Kuruluşuna göre tümce türlerini (düz ve devrik) bulabilme etkinlikleri yaptırılır.
3. DÜZGÜN KONUŞMA VE YAZIM			
İmla kurallarını uygulayabilme (Yazım ve noktalama işaretleri kurallarını uygulayabilme)	• Ayrı ve bitişik yazılan kelimeleri yazma. • “-de” ekini, “-ki” ilgi adını doğru yazma.		• -de ekini ve ki ekleriyle etkinlikler yaptırılır. • Yazılarında kelime tekrarlarından kaçınılması sağlanır.
Noktalama işaretlerini doğru yazabilme ve yerinde kullanabilme	• Noktalama işaretlerini doğru yazma ve kullanma.	Ünlem işareti Soru işareti Uzun çizgi Ayraç	• Noktalama işareti verilmeyen cümlelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanmaları istenilir.

ÖĞRENME ALANI: ANLATIM VE YARATICILIK - (50 Ders saati)

AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
1. SÖZLÜ ANLATIM			
Kendini sözlü ifade etme alışkanlığı kazanabilme. Olay ve yaşantılarını anlatabilme.	• Konuşmalarında yaşantısından ve günlük hayattan olayları anlatma. • Olayları dolaylı ve dolaysız anlatma. • Şimdiki zamanda olan olayları geçmiş zamanda anlatma.	Dolaylı anlatma Dolaysız anlatma	• Öğrencilerin kendilerini serbestçe ifade edebilmeleri için, gördüğü, yaşadığı olayları duygu ve düşüncelerini anlatma etkinlikleri yaptırılabilir. • Tekrara düşmeden konuşmaları istenir. • Olayları dolaylı ve dolaysız anlatmaları istenir. • Şimdiki zamanda olan olayları değiştirerek, geçmiş zaman da anlatmaları istenebilir. • Türkçenin kurallarına uygun Türkçe ile konuşarak anlatmaları istenir.
Konuşmalarında betimleme yapabilme varlıkları ve nesnelere betimleyebilme. Dinlenen-iizleneni çözümleyebilme (açıklayabilme).	• Varlık ve nesnelere betimleme. • (cisim, nesne, eşya, dekor) • Dinlenen-iizleneni çözümleme-açıklama. • Okul ve okul dışındaki olayları açıklama.	Betimleme Çözümleme Açıklama	• Nesnelere cisimleri renk, biçim veya bir yapının dekorunu büyüklük kullanışı vb. yönden betimleme etkinlikleri yaptırılabilir. Etkinlik: “Beğendim çünkü...” dinlenenlerin, izlenenlerin beğenilme sebeplerini açıklamaları istenir. Dinlediklerine, izlediklerine ilişkin sorulara, görüşlerini ve kişisel yorumlarını yansıtan cevaplar verir.
Anlatım tür ve üsluplarını ayırt edebilme. Edebi dille yazılmış eserler ve gazetecinin yazısı ile bilim popüler metinleri arasındaki farkı sezebilme.	• Anlatım türleri ve üslupları. • Edebi, gazetecilik bilim-popüler metinleri arasındaki farkı görebilme.	Anlatım türleri Üslup	• Anlatım, tür ve üsluplarını ayırt edebilmek için edebi dille yazılmış eserler ile bir gazete yazısı ile bilim popüler metinleri arasındaki farkı sezebilme etkinlikleri yaptırılır.
Belirlenen bir konu hakkında tartışmalara katılabilme. Topluluk önünde konuşabilme.	• Bir kitap, film veya tiyatro eseri ile ilgili tartışmalara katılma. • Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşma. • Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlarına uygun konuşma.		• Belirlenen bir konu hakkında tartışma yaptırılır. • Konuşmaya uygun ifadelerle başlar (merhaba, günaydın, affedersiniz, hoş geldiniz). • Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. • Olayları ve bilgileri sıraya koyarak tartışır. • Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir (teşekkür ederim...).
Söz varlığını zenginleştirme. Atasözü, deyim, özdeyiş ve kelime gruplarının anlamlarını açıklayabilme ve uygun	• Atasözü, özdeyiş, deyim ve kelime gruplarını açıklama.	Atasözü Özdeyiş Deyim	Etkinlik: “Eşleştirme” Atasözleri ve deyimler uygun tutumlarla (davranışlarla) eşleştirir. Atasözleri ve deyimler anlam özelliklerine göre gruplandırılır.

durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirebilme.			Metinde geçen bir atasözüyle ilgili oyun hazırlanır.
Sesini ve beden dilini etkili kullanabilme.	• Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşma. • Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat etme. • Canlandırma çalışmalarında, sesini varlık ve kahramanları çağrışımla kullanarak kullanma. • Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapma. • Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade etme.	Canlandırma Rol yapma	• Duygulu ifadeler: Bir cümleyi farklı duygu tonlarıyla söylenir. Öğrencilerden hangi duyguyu yansıttığını bulmaları istenir.
Şiir dilinin farklılığını ayırt edebilme.			
2. TEMEL DİL BECERİSİ - YAZMA			
Sorgulayarak yazma becerisini geliştirebilme.	• Soru sorma ve sorulara cevap vererek yazma. • Bilgi edinmek için soru sorma. • Bilgi vermek amacıyla cevaplandırma.	Sorgulama Soru sorma Cevap verme	• Bilgi edinmek ve soru yazma becerisini geliştirmek amacıyla öğrencilere soru yazma fırsatları verilebilir. • 5N1K sorular oluşturulur. • Verilen sorulara göre cevap yazma etkinliği yaptırılır. • Verilen cümleleri uzatabilme ve genişletebilme etkinliği yaptırılabilir. • Yazılarında sebep-sonuç ilişkileri kurarak Neden-Çünkü etkinliği yaptırılır.
Dikte ve dikte çeşitlerini yazabilme.	• Oto dikte, kontrollü dikte, tamlamalı dikte, seçmeli dikte yazma.	Oto dikte Kontrollü dikte Tamlamalı dikte Seçmeli dikte	• Dikte ve dikte çeşitlerini uygulayarak yazma etkinlikleri yaptırılır.
Nesne ya da varlıkları betimleyebilme yazılarında betimleyebilme yapabilme.	• Varlıkları ve nesnelere betimleme. • Kişileri, görünüşü, duyguları vb. yönlerden betimleme.	Varlık ve nesne betimlemesi Kişi betimlemesi	• Varlık ve nesnelere, renk, biçim, büyüklük, kullanımını betimleme. • Kişilerin görünüşü (fiziksel) duyguları vb. yönlerden betimlemeleri yapmaları istenir. • Edebi eserlerden seçilen bir kahramanı betimlemeleri (görünüş ve duyguları) istenebilir.
Düşünce yazıları yazabilme Atasözünü, deyim, özdeyişlerin anlamlarını açıklayabilme ve uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirebilme. Konunun özelliğine uygun	• Düşünce yazıları yazma. • Atasözünü, özdeyiş, deyim açıklama. • Konunun özelliğine uygun düşünceyi açıklama.	Atasözünü Deyim Özdeyiş Kelime grupları	Etkinlik: Atasözleri tahtaya yazılır. Atasözlerinden birini seçerek 3-5 paragraflık metin oluşturmaları istenir. Renklerin Dünyası-Her öğrenci bir renk adını alarak en güzel renksiz kendisi olduğu konusunda yazı yazma etkinliği yaptırılır.

düşünceyi geliştirebilme.			
Planlı yazma yöntemine uygun yazabilme Konu hakkında araştırma yapabilme. Konun özelliğine uygun düşünceyi geliştirebilme.	• Yazma konusu hakkında araştırma yapma. • Yazacakların taslağını oluşturma. • Tanımlama, betimleme, gözlem, deneyim, karşılaştırma, benzetme, sayısal verilerden yararlanarak anlatma.	Plan	• Plan yardımıyla bir metni, filmi veya TV yayını anlatma etkinliği yaptırılır.
Açıklayıcı ve bilgilendirici yazılar yazabilme. (Haber, rapor, bildiri, röportaj)	• Haber metni yazma. • Rapor yazma. • Röportaj yazma.	Haber Rapor Röportaj	Etkinlik: “Yangın Var” bir yerde yangın çıktığı haberi alınır. Öğrenciler: muhabiri, itfaiye şefini, yaralıyı, olaya tanık olan birini canlandırır, Muhabir olayla ilgili olanlarla görüşerek notlar alır. • Alınan notlardan haber metni oluşturulur. • Gezi ve gözlem raporları yazması çevresinde gerçekleşen olayları açıklaması istenir. • Eğitsel kol faaliyetlerinin tutanağı yazma kararları maddeler (noktalar) halinde yazma, bildiriler, duyurular hazırlama etkinlikleri yaptırılır.
Günlük hayatta gerekli olan yazışmaları yapabilme. Resim ve özel mektup, davetiye, dilekçe, tebrik, alıntı, senet yazabilme becerisi kazandırabilme.	• Resmi-iş ve özel mektup yazma. • Davetiye yazma. • Tebrik yazma. • Tutanak yazma. • Senet yazma.	Resmi ve özel mektup Davetiye Tebrik Tutanak Senet	Etkinlik: “İş Arıyorum” – yönetim kadrosuna öz geçmişlerini sundukları bir dilekçe ile şirkete iş başvurusunda bulunurlar. “Tutanak Tutma” eğitsel kol faaliyetlerin tutanağı tutulur. Bir kutlama konusu belirleyerek arkadaşlarına davetiye yazmaları veya tebrik kartı hazırlamaları istenir.
Olay yazıları (kompozisyon) yazabilme. Yazma kurallarını uygulayabilme.	• Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade etme. • Düzgün, okunaklı ve işlek el yazısıyla yazma. • Düzgün Türkçe ile yazma.		• Öğrencilerin kendilerini zengin bir söz varlığı kullanarak ifade etmeleri üzerinde durulur.
Okuma yılı süresince dört yazılı yoklama yapılacaktır.			

ÖĞRENME Alanı: OKUMA, EDEBİYAT VE LEKTÜR – (50 Ders saati)

AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
1. Okuma Kurallarını Uygulayabilme			
Okuma kurallarını uygulayabilme.	Okuma planı yapma.Farklı türlerde metinler okuma. Sesli okuma.Sanat değeri olan metinlerin okunması (aynı konuda fakat değişik üslupla olan metinler)Metnin bölümlerini iki ve daha fazla kişiler arasında karşılıklı okumaSessiz okumaAnalitik ve sentetik okuma, Yönelimli okumaSöz varlığını zenginleştirme.Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak okuma.	Analitik okuma Sentetik okuma Yönelimli okuma	“Kısaca...”: Sınıfta sesli okuma çalışması yapılır.“Beni Düzenle”: Metin parçalara ayrılır. Karışık olarak verilen bölümler kronolojik sıraya göre düzenlenir. Düzenlenen metin özetlenir.Metinleri analitik (çözümleme) ve sentetik (sentez –birleşim) okuma alıştırmaları yapılmalı.Metin işlenişi sırasında yalnız okunulan metinde geçen kelimelere değil, kelimenin kavram alanına giren diğer kelimelere de değinilir.Söz varlığını zenginleştirme çalışmalarında Türkçe sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü, terimler sözlüğü, ansiklopedik sözlük vb. den yararlanılır.
Okuduklarını anlayabilme ve çözümleyebilme.	Okudukları metindeki olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirleme.Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlama.Okudukları metindeki yer alan öznel ve nesnel yargıları ayırt etme.Okudukları metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretme.İpuçlarından hareketle okudukları metne yönelik tahminlerde bulunma.Okudukları metnin başlığı/adı ile içeriği		“Kulağıma Küpe Olsun!”: Bir metnin ana fikrinden hareket edilerek öğüt verici bir yazı yazılır.“Ben olsaydım... ”: Öğrenciler, metinde geçen kahramanların yerine geçerek onların duygu ve düşüncelerini kendi bakış açılarıyla ifade eder“Soru bankası oluşturma”: Okudukları metinle ilgili sorular hazırlanır. Hazırlanan sorular bir kutuda toplanır. Kurada seçilen soru nitelikli bulunursa, hazırlayan ve cevaplayan alkışlanır. Bunlar arasından seçilenler cevaplandırılır“Sıra Sende”: Okuma süreci yarıda kesilerek okunulan metnin devamı tahmin edilir“Duyguyu Tahmin Et!”: okunulan metinde yansıtılan duyguyu bulmaları istenir.“Şiir Bahçesinden”: Öğrenciler sevdikleri şiirleri seçerek kendi aralarında okuma yarışması düzenlerler. Sınıf içerisinde beş kişilik bir jüri belirlenir. Jüri, elindeki değerlendirme kartlarına göre şiirini en iyi okuyan öğrenciyi belirler.

	arasındaki ilişkiyi ortaya koyma. Okudukları metne farklı başlıklar bulma. Okuduğu metindeki kişi, konu ya da metnin yazarı/şairi hakkında bilgi edinme.		
Okuduklarını değerlendirme	Okudukları metinde geçen kişilerin faal ile fiziksel ve psikolojik betimlemeleri yönünden değerlendirme.	Fiziksel betimleme Psikolojik betimleme	“Bir de Bana Sor”: Öğretmenle birlikte okunulan metnin değerlendirme ölçütleri belirlenir. Sınıfta bir metin okunur. Okunulan bu metinle ilgili olarak bir öğrenci röportaj yapma görevini üstlenir. Sınıfta bir mikrofonla dolaşarak dinlenenlerle ilgili ölçütlere dayalı olarak öğrencilerin görüşlerini sorar. Öğrenciler görüşlerini söyledikten sonra sınıftaki diğer öğrencilerden bu görüşe katılıp katılmadıklarını belirtmeleri istenir. “Karakterler Bir Arada”: Şahıs ve varlıkların karakter özellikleri tablo üzerinde sıralanır. Yorumlama: Herhangi bir fotoğraf, resim, gazete ve dergilerdeki insanların yüz ifadeleri veya düzeye uygun bir karikatür hakkında konuşulur.
2. Edebiyat			
Edebiyat türüyle ilgili özellikleri kavrayabilme	Nazım ve nesir arasındaki farkı gözetme Hem nazım hem de nesir türünden edebi örneklere aynı oranda ilgi duymak		“Farkını Bul!”: Öğrencilere farklı şiir ve düz yazı metinleri dinletilir. Bu metinler söyleyiş ve ahenk unsurları yönünden farklılıkları belirtilerek karşılaştırılır. Karşılaştırma sonunda şiirin veya düz yazının özellikleri belirlenir.
Nazım türlerini tanıma ve kavrayabilme	Lirik ve Epik şiir türlerini kavrama ve tanıma. Şiirin konusu. Şiirde ana fikir ve motif. Şiirde hece ölçüsü ve çeşitleri Halk Edebiyatında kafiye durumu, redif ve cinaslı kafiye. Edebi sanatlar: Taşlama (tariz), aliterasyon, teşhis ve intak. Halk edebiyatı nazım tür ve şekilleri: türkü, ağıt, semai, destan Otobiyografi	Motif Lirik Epik Cinas Redif Aliterasyon Teşhis İntak Ağıt Semai Destan Otobiyografi	Halk edebiyat türlerinden türkü, ağıt, semai ve destan hakkında kavram ve örnekler verilerek aradaki farkı kavramaları sağlanır. Hece ölçüsünü kavrayabilmek için örnek ve açıklamalar yapılmalı. Kafiye ve kafiye türlerini kavramak ve redif ile cinaslı kafiye manzum yazılarda bulabilmek için alıştırmalar yapılmalı. Şiir dinletisi: Bir şairin şiirlerinden oluşan dinleti düzenlenir. Belli bir konuda farklı şairlerin şiirlerinden oluşan bir dinleti düzenlenir. Farklı olanı bulma: Temel/mecaz/terim anlamlarında kullanılan/kullanılmayan kelimeler arasında farklı olan bulunur. Kelime listeleme: Fikir veya duygu belirten kelimeler şemaya yerleştirilir. Eşleştirme: Okudukları metinde geçen kelimeler eş, yakın ya da zıt

			anlamıyla eşleştirilir. • “Duygulu İfadeler”: Bir cümle farklı duygu tonlarıyla söylenir. • Farkları bulma: Eş sesli kelimelerle ilgili metinler (şiiir, mâni, atasözü vb.) okunur, kelimelerin anlam farkları söylenir . • “Çağrışımlar ve Duygular”: Verilen kavramın çağrıştırdığı duyguyu yansıtan bir şiiir yazılır. Yazılan şiiirler öğrencilerin kendilerinin bulduğu bir ritimle söylenir • “İlk Harflerine Baksana”: Akrostiş oluşturacak şekilde şiiir yazılır.
Nesir türlerini tanıyabilme ve kavrayabilme.	• Düzyazılarında betimlemenin fonksiyonunu öğrenme. • Betimleme türlerinden: kişi – portre betimlemesi, eşya, nesne betimlemesi, tabiat - manzara betimlemesi. • Nesir ve diğer yazı çeşitlerinden örnekler verilerek aradaki benzerlik ve farklılıkları kavrayabilme: • Efsane, destan, fıkra, bilmece, atasözü, masal, hikâye ve roman.	Roman Portre betimlemesi Efsane	• “Karakterler Bir Arada”: Şahıs ve varlıkların karakter özellikleri tablo üzerinde sıralanır. • “Canlan Biraz”: Metinde geçen deyim ve atasözleri değiştirilerek gerçek anlamlarıyla cümle içinde kullanma, öğrencilerden bu deyim ve atasözlerini bulmaları istenir. • Tamamlama: Yarıda kesilen bir masal veya hikâye tamamlanır. • Hikâye ağacı oluşturma: Hikâyedeki unsurlar ve birbirleriyle olan ilişkileri gösterilir. • Gruplandırma: Atasözleri ve deyimler anlam özelliklerine göre gruplandırılır.
Tiyatro hakkında bilgi edinebilme.	• Tiyatro tanımı • Tiyatro eserinin yapısı (diyalog, monolog) • Tiyatroda kompozisyon: giriş, düğüm ve sonuç. • Tiyatro oyununda: konu, olay, kişiler, perdeler, tablolar. • Tiyatro türlerinden: trajedi, komedi ve dramın tanımı ve aradaki farkı gözetme. • Reji, sahne ve kostüm.	Trajedi Komedi Dram Reji	• “Hafızam Beni Yanılmadı”: Öğretmen sınıfa güzel düzyazılardan oluşan bir seçki getirir. Öğrenciler beğendiği bir metni birkaç gün içinde ezberler. İkişerli gruplara ayrılan öğrenciler ezberledikleri metni kullanarak bir diyalog oluştururlar. Oluşturulan bu diyalogu arkadaşlarına sunarlar. Bu çalışmayı en iyi yapan grup ödüllendirilir. • -“Perde Açılıyor”: Belirlenen konuda tiyatro metni yazılır veya bir hikâye metni tiyatro metnine dönüştürülür ve sahnelenir. • Canlandırma: Pantomima yapılır, kukla oynatılır, HacVIIIat ve Karagöz oynatılır/canlandırılır.
3. Lektür			
Bağımsız olarak önerilen eserlerden bölümler okuma becerisini kazanabilme	LEKTÜR LİSTESİ:	Serbest okuma	• Süreli yayınları takip eder. • Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Gezi: Kütüphanelere gezi düzenlenir. • Haftanın hikâyesi: Öğrenciler tarafından okunan hikâyeler belirli

			aralıklarla sınıf ortamında paylaşılır. Okuduğu hikâyeyi en güzel şekilde anlatan öğrenci belirlenerek ödüllendirilir. • “Haftanın Ödüllü Kitabı”: Okunan kitaplar tanıtılır, en iyi tanıtılan kitap haftanın kitabı olarak seçilir. Kitabı tanıtan öğrenci ödüllendirilir • “Kitap Torbası”: Birkaç torba hazırlanarak numaralandırılır. Önceden gruplandırılan kitapların adları kâğıtlara yazılarak torbaya konur. Öğrenciler her hafta bu torbalardan bir kitap seçerek okurlar. Okuma sürecine aileler de dinleyici veya okuyucu olarak katılabilirler.

ÖĞRENME Alanı: MEDYA KÜLTÜRÜ – (9 Ders saati)			
AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
Bilimsel teknolojiden yararlanabilme.	• Bilgi toplamak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanma. • Bilgisayarın eğitimde ve iletişimdeki önemini kavrama. •	Bilgisayar Poster	• Belirlenen bir konuda (gerektiğinde soru sorulabilecek, başka kaynaklara başvurabilecek bir ortamda) bilgisayar kullanarak sunumlarını geliştirmeleri istenebilir.
Kitle iletişim araçlarından radyo ve TV yayınları arasındaki farkı gözetebilme.	• Bilgi edinmek için haber, sunu, belgesel dinleme ve izleme. • İletişim araçlarının okuyucuya veya dinleyiciye hitap ettiği dili ayırt edebilme. •	Reklâm Mesaj	• Televizyonda izledikleri haber, sunu, belgesel vb. programlar hakkında yorum yaptırılabilir. • İletişim araçlarının okuyucuya veya dinleyiciye hitap ettiği dili ayırt edebilmelidir.
Film ve film türlerini tanıyabilme. Tiyatro hakkında temel bilgi edinebilme.	• Film ve belgesel film arasındaki farkı tanıma. • Tiyatro temsili ve filmleri seyredilmesi ve onlarla ilgili konuşma yürütebilme. • Film ve tiyatro eserlerinde görünen terimlerden kostüm, senaryo ve koreografyayı kavrama. Film türleri ve sinema film türlerini kavrama. •	Kostüm Senaryo Koreografi	• Film ve belgesel film arasındaki farkı tanıma. • Film ve sinema film izleme etkinliği yaptırılır. • Kostüm, senaryo ve koreografi kavramlarını kavrar ve terimleri öğrenip kullanmaları istenir. • Eğitimle ilgili yayınları dinler, izler ve gereken kavramları konuşmalarında ve anlatımlarında kullanılmaları istenir.
Çevresindeki sosyal olayları anlamlandırma ve yorumlayabilme.	• Çevresindeki olayları anlamlandırma. • Farklılıklara karşı saygı duyma. • Değişik olayları yorumlama. •		• Bayram, toplantılar, anmalar, yöreye özgü sosyal olaylar vb. toplum açısından önemi ve anlamı üzerine tartışılması.

Kitaplardan yararlanabilme. Çocuk kitap ve dergilerini okuyabilme.	• Kitaplardaki sözlük ve ansiklopedilerden yararlanma ve bilgi edinme. • Dergi ve gazete alışkanlığı kazanma. • Kitap yayınevlerini ziyaret etme.	• Kitaba karşı sevgi uyandırma. • Haber, TV raporu, gazetelerdeki söyleşiler, radyo ve TV de naklen yayınları ayırt edebilmelidir. • Kütüphaneleri ve yayınevlerini ziyaret eder.

5. DİDAKTİK ÖNERİLER (YÖNERGE)

-Diğer Derslerle İlişkilendirme

Türk Dili Dersi öğretim programı planlama esnasında **Resim Eğitimi, Müzik Eğitimi ve Beden Eğitimi** dersleri ile entegre planlama olanağı sağlamaktadır. Dil alanında yapılan entegre planlamada diğerleri arasında şunlardan da konular eklenebilir: Çevre Bilgisi (Öğrenci, sözlü ve yazılı ifade esnasında ve çevreyi betimlerken tanışacağı sözcükler/kelimeler); *Matematik* aracılığı ile (Cicim ile sözcüklerin arasındaki ilişkilerini kavrayabilmelerinde,örnek:yukarı/aşağı; sağ/sol; alçak/yüksek; çizgi çekmek ya da sayıları sözcük olarak yaklaşık ve tam sayılar); *Resim Eğitimi* ile (işlenen metinler, edebî eserlerdeki olayları, kahramanları resmederek); *Müzik Eğitimi* ile (Sesli ve sessiz harflerle ilgili konularda ve şiirlerdeki ritim ile ilgili); *Beden Eğitimi* (Belli sesli ve sessiz harflerin telafuzunda).

Ölçme ve Değerlendirme -Türkçe dersi ile ilgili konuların genel planlama çerçevesi içinde öğrencilerin başarılarını ölçme ve değerlendirilmesi için eğitim süreci esnasında olduğu gibi okuma yılının belli dönemlerde de yapılması gerekmektedir.

-Türk Dili dersindeki konuların planlaması Öğretim Plan ve Programla koordineli bir şekilde olmalıdır ve bütün eğitim alanlarının (Dil, Okuma, Edebiyat ve Lektür, Anlatım ile Yaratıcılık ve Medya Kültürü) kapsanması gerekmektedir. Alanlara göre ne kadar ders saatleri verildiğinde, öğretmenin çalıştığı okulun spesifik koşulları gözönünde bulundurması gerekmektedir. Planlama esnasında, öğretmen, alanlardaki konuları birbirine benzer özellikleri olan konuları seçer. Bunun yanı sıra, alanlardan seçilen konuların amaçları doğrultusunda ve eğitim-öğretim değerlerine göre de plan ve programda yer ve süre verilmelidir. Programdaki konuların işleme açısından da eğitimde hepsine aynı ölçüde yer verilmesi gerekmez. Bir öğretmen planlamayı nereden başlayacağı ve nasıl yapacağını sunulacak/işlenilecek konunun içeriliğinden, belirlenmiş olan amaçların düzeylerinden ve bütün bunların gerçekleşebilmesi için gerekli olan zamanı gözönünde bulundurması gerekmektedir. Zaman ayarını, daha doğrusu gerçekleşmesi gereken konuların gereken ders sayısına göre paylaşımı öğretmen yapmaktadır ve bu konu paylaşımı yapılırken göze çaracak kadar büyük zaman farkı olmamasına dikkat edilmesi hususunda tavsiye edilmektedir.

Yıllık ders saatlerinin kullanılması ile ilgili öneriler- Yılda 144 ders saati, haftada 4 ders saati.

- Öğretim Alanların Göre Dağılım Şöyle Önerilmektedir: İletişim 15 ders; Dil-20 ders; Okuma, Edebiyat ve Lektür -50 ders; Anlatım ve Yaratıcılık – 50 ders; Medya Kültürü – 9 ders. Verilen öneride şunu da vurgulamak gerekmektedir ki öğretmen, gereken konuları

birleştirmelidir(ör. Dil öğretim alanındaki konuları Edebiyatla, Anlatım ve Yaratıcılık, Medya Kültürü alanlarındaki konularıyla birleştirebilir).

Araç ve Gereçler:

- Öğretim ders ile ilgili okul düzeyinde ve eğitim bakanın onay verdiği okuma kitabı seçilecek;
- Masallar, öykü/hikâye, kitapları, albümler, oyun kitapları, ansiklopediler, sözlükler, kılavuzlar (öğretmenler için) vb.
- İnternet, eğitim softverleri (toolkid - programı vb.);
- Dergiler - geleneksel çocuk dergileri (onaylı dergiler);
- Görsel-işitsel (audio-vizüel) araç ve gereçler- CD'ler, ses bantları vb. ve diğer edebî eserler (metinler);
- Düzeye uygun, okumayı geliştirici kaynak kitaplar;
- Okumak için yakın çevrede bulunan kaynaklar: Kültür anıtları, müzeler, kültür evleri, kütüphane, sinemalar, tiyatrolar, milli parklar vs...vs.

6. ÖĞRENCİ BİLGİ VE BECERİLERİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkçe derslerinde de çalışmaların sürekli olarak değerlendirilmesi çok önemli olduğunu başlangıçta belirtmiştik. VIII. sınıfta öğrencilerdeki değerlendirme sayısal değerlendirme olacaktır, ancak öğretmen bu sayısal değerlendirmeye kadar gelebilmesi için öğrenciyi yine aynı şekilde takip etmeli, yine bir kaç kez betimsel olarak (ki ona I.-III. sınıflarda mikrosomatik değerlendirme diyorduk) değerlendirip sonuçları öğrencilere ve velilere bildirecek ve sonunda bütün mevcut bilgileri özetliyerek okuma yılının sonunda en iyi şekilde ve öğrencinin notunu ki o not öğrencinin gerçek bilgisini yansıtacak olan notu ortaya çıkarmalıdır.

Çünkü değerlendirme:

1. Öğrencilerin düzeylerini, amaçlanan davranışlara hangi ölçüde yaklaştıklarını saptamaya yarar;
2. Öğretmenin, izlediği yöntemin, çalışmalarının verimli ölçüye, dolayısıyla yeni tedbirler olarak yeni yöntemler, çalışmalar plânlamaya götürür;
3. Daha geniş ölçüde düşünüldüğü zaman, programların geliştirilmesinde yol gösterici olur.

Türkçe öğretimi, türlü etkinlikleri içeren bir derstir. Bunun için öğretmen, her öğrenci için ayrı ve ayrıntılı bir "Ölçme ve Değerlendirme Fişi" düzenlemeli; öğrenciyi sürekli olarak izlemeli, durumu fişe işlenmelidir.

Bu sınıflarda da (VII.-IX.) öğretim yılı başından itibaren her öğrencinin fiziksel, duygusal, toplumsal yönlerden okuma yazmaya hazır olma dereceleri saptanmalı ve bu sürekli olarak izlenmelidir.

Bütün beceriler saptanmalı, başarısızlık ve gecikmeler için gerekli önlemler alınmalıdır. Bu önlemlerin yeterliliği de denetlenmeli, izlenmeli; gerekirse yeni önlemlere gidilmelidir.

VIII. sınıflarda Türkçe öğretmeni her öğrenci için ayrı ayrı fiş tutar. Bu fişte bu sınıf için amaçlanan davranışlar ayrı yer verir. Her öğrencinin bu davranıştaki başarısı ölçülür, izlenir. Gecikmeler giderilirken, ağır ilerleyişler hızlandırılmaya çalışılır.

Bu dönemde de öğretmenin doğru gözlemleri ve değerlendirmeleri çok önemli ve en etkili yoldur.

Gözlemler zaman zaman değil, sürekli ve planlı programlı olmalıdır.

Dördüncü sınıfta Türkçe öğretim dersinin okuma yılı esnasında plan ve programla öngörülen bütün etkinliklerin başlıca ölçme yolları: *Öğretmenin gözlemleri, okuma, sözlü ve yazılı yoklamalar, testler, pratik uygulamalar olan sunu ve sözlü alıştırmalar, veya altan çizili ya da çevreliyerek (çembere alınmış) resimli- yazılı alıştırmalar yardımıyla yapılmalıdır.*

Öğrenciler sık sık okutturulmalı ve okumadaki gelişmeler ölçülmelidir. Öğrencilerin gördüklerini, izlediklerini ve okuduklarını anlayıp anlamadıkları VIII. sınıfta da sözlü ve yazılı olarak ölçülmesi gerekenler ölçülüp değerlendirilir ancak bu değerlendirme (notlandırma) okuma yılının sonunda sayısal olarak olmalıdır.

Ölçme ve değerlendirme tür ve aşamaları:

DİYAGNOSTİK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğretmen, okuma yılının başlangıcında eğitim ve öğretime başlamadan önce öğrencilerin durumunu öğrenebilmek için diyagnostik ölçme ve değerlendirme yapar ve ondan sonra plânladığı etkinliklere geçer. Böylelikle bu birönceki sınıfta planlaştırılan ve gerçekleştirilen etkinliklerin kalitesinin durum tespiti yapıp bir sonraki planlamadaki konu ve etkinliklerin daha kaliteli gerçekleşmesi açısından faydalı olur. Diyagnostik ölçme ve değerlendirmeyi öğretmen değişik tekniklerle uygular/kullanabilirler, mesela: *Teşhis (diyagnostik) testleri, öğretmen tarafından hazırlanmış sözlü sorular, öğrenciler tarafından hazırlanmış sözlü sorular, kısa kısa metinler yazarak.*

FORMATİF DEĞERLENDİRME

VIII. sınıfta Türkçe dersi öğretimi süreci esnasında, formatif takibin (izleme) yapılması tavsiye edilmektedir. Bununla öğretmen, belli dönemlerde öğrencilerinin bilgi seviyelerini ve programdaki konuların ne derecede kavranıp kavranılmadığını saptama olanağı olabilecektir. Formatif ölçme ve değerlendirmeyi öğretmen birçok metodlarla takip edebilme olanağı vardır:

- *Öğretmen/öğrenci arasındaki konuşmalarla*
- *Sözlü sunularla*
- *Yazılı yoklamalarla*

- *Testler*

- *Ev ödevleri*

- *Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo) :*

- Göstergelerin toplanması (çocukların çalışmaları, el işleri, yazılar vb.) -her öğrenci için ayrı ayrı;

- Türkçe dersinin kalitesinin artması için Ürün Dosyası veliler için okuma yılı boyunca açık olması gerekmektedir.

- Öğrencilerin Ürün Dosyası temizlenerek seçilmiş örneklerden olmalı ve

- Fişler- (formatif olarak hergün hazırlanan fişler) her öğrenci için hazırlanan ve yapılan etkinliklerden sonra gereken bilgileri kaydetmeye yarayan fişler

- Her program alanı için hazırlanmış ayrı ayrı araçlar. Öğretmen burada, Türkçe programıyla ilgili elde ettiği bütün başarılarını kaydeder (kognitif-entelektüel, sosyo-duygusal, sosyal ve psikomotorik yönü). Kayıt listelerinde toplanmış bilgiler, geri dönüşlü bilgiler olarak öğrencilere, velilere ve özellikle öğretmenlerin çalışmalarına yarıyacak bilgilerdir.

MİKROSUMMATİF DEĞERLENDİRME

- Her üç ayın sonunda, formatif değerlendirmeden elde edilen bilgilere dayanarak betimsel (yazılı) mikro-summatif değerlendirme yapılır.

SUMMATİF DEĞERLENDİRME

-Bütün takip ve formatif değerlendirmeye dayanarak öğretmen, öğrencinin her program alanı çerçevesi içinde ve her öğrencinin ayrı ayrı gelişim durumunu değerlendirir, ve gereken notunu belirler (betimsel olarak yazar).

Belli dönemlere ve belirlenen düzeylere göre her öğrenci için hazırlanan summatif betimsel (yazılı) değerlendirmeden (nottan) sonra okuma yılının sonunda bu değerlendirmeye uygun sayısal

7. EĞİTİM STANDARLARI

VII, VIII ve IX. sınıflar için Derslik ile VIII. sınıf eğitim Araç ve Gereçler Normatifi Eğitim ve Bilim Bakanlığı 31.05.2007 tarihinde aldığı 07-4061/1 no'lu kararıyla gereken düzenlemeler yapılmıştır.

8. ÖĞRETİM KADROSU İLE İLGİLİ NORMATİF

Bu öğretim programının gerçekleşmesi için İlköğretim Kanununun öngördüğüne göre Filoloji Fakültesi Türk dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olan adaylar ders verebileceklerdir.

9. ÖĞRETİM PROGRAMININ HAZIRLANMASINDA GÖREV ALANLAR

İlköğretim 7,8,9. sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programının hazırlanmasında görev alanlar:

Türkçe Dersi İlköğretim 8. sınıf Eğitim Programı Komisyonu Üyeleri:

- Doç. Dr. Sevin ALİL: Üsküp “Kiril ve Metodiy” Üniversitesi, Türkoloji kürsüsünde eğitim görevlisi;
- Mr. Osman EMİN - Üsküp “Tefeyyüz” İlköğretim okulu - okul pedagogu;
- Mr Aktan Ago-Üsküp “Yosip Broz Tito”lisesi– Türkçe öğretmeni.
- Cemile ALİ - Üsküp “Tefeyyüz” İlköğretim okulunda -sınıf öğretmeni;
- Yakup İLYAS: Eğitimi Geliştirme Dairesinde Türkçe Danışmanı -Türkçe program koordinatörü;

